

[Morten Langa.]

stand og klasse vi nu tilfældigvis mødte en mere tvivlsom repræsentant for. (*Afbrydelse*).

Professorer kunne det såmænd også være, men vores adgang til at manipulere økonomisk er måske lidt mindre, hvorimod vi jo har en række erhverv, hvor erhvervsrisikoen kommer ind som en fristelse for en del. Dermed har jeg naturligvis ikke sigtet noget erhverv generelt, det være langtfra. Det gjorde de borgere, der tog hatten af for etatsråderne, såmænd heller ikke. Blandt dem var der formodentlig også et stort flertal af hæderlige.

Men naturligvis, vi har her et meget vanskeligt område, som jeg sagde indledningsvis, for alle de arbejdsmetoder, der bruges, er vel arbejdsmetoder, som er helt selvfølgelige inden for et kapitalistisk system, blot forgrovede ud over, hvad systemet, hvis det skal bare nogenlunde leve videre, kan tillade. Det er forlængelser af legale metoder, og det er dér, vanskeligheden indtræder, for hvornår er forlængelsen blevet for lang til, at samfundet vil tolerere den? Hvis man havde mit partis indstilling, ville man tolerere meget lidt, for så ville man simpelt hen afskaffe væsentlige dele af systemet og derigennem også muligheden for forlængelsen. Men da vi aldrig får det ideelle samfund, skal jeg da ved denne lejlighed ikke lægge skjul på, at også i de lande, som har en efter bogstaven socialistisk forfatning, kender man udmærket vel økonomiske forbrydelser. Jeg skal dog heller ikke lægge skjul på, at netop i disse lande har man sat en strafferamme for økonomiske forbrydelser, som er så drastisk, at jeg ikke vil anbefale den indført her. Så vidt jeg husker, indbefatter de groveste strafferammer for økonomiske forbrydelser endog dødsstraf, og det har vi da gud ske lov ikke på tapetet, heller ikke i denne forhandling.

Men altså, det er en skade, som opstår i ethvert system som forlængelse af dets metoder, og derfor er vi i den efter min mening helt klare situation, at for at kunne

komme videre i sagen, for at kunne dæmme op imod de overskridelser af det, som samfundet mener er rimeligt, må vi i virkeligheden sætte ind over for en række mekanismer, som er kapitalistisk legale, men kræver en meget kraftig begrænsning for at være samfundsmæssigt acceptable.

Jeg tror nok, at en ting, som vil vise sig at være overordentlig væsentlig, og som naturligvis er et stykke på vej i en reform i socialistisk retning, er en bedre kapitalstyring og en bedre indsigt med bankerne og deres udlånsvirksomhed. Det skal jo ikke forstås sådan, at jeg i al almindelighed vil sigte bankerne for bagmandsvirksomhed, det være langtfra, men selve den kendsgerning, at der bliver en bedre kontrol med hovedudlånsmassen, vil naturligvis også gøre det vanskeligere at manipulere ude i frynserne.

Derudover er der ikke nogen grund for mig til nu her, efter at der har været fire udmærkede ordførere, der hver for sig har haft et bredt repertoire, at gennemgå det, som er det næste spørgsmål, der må løses, nemlig en udbygning af den konkrete lovgivning.

Der har været nævnt så mange ting her, så hvis justitsministeren har gjort notater om det, må han have adskillige blade, og jeg går ud fra, at bogstavelig talt alle disse ting går ind i maskinen og kommer ud igen som love. Jeg var udsat for en politisk talsmand forleden, som forklarede, at vi havde for mange love i dette land. Det er muligt. Det er meget muligt, at det også gælder på dette område, for jeg vil tro, at når justitsministeren får set på hele denne her masse, er det ikke usandsynligt, at vi vil kunne få samlet disse, skal vi sige økonomiske love eller love for adfærd på det økonomiske område i et bestemt straffelovsafsnit, som måske gør det nemmere både at få lovene respekteret og at overskue dem. For en af ulykkerne i denne sag er naturligvis den, at når den ganske almindelige borger indlader sig på en eller anden transaktion og senere bliver snydt, så skyldes det i vid udstrækning, at